

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.

Výroční zpráva 2013

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Výroční zpráva 2013

Navrhl: Mgr. Pavel Hušták, Mgr. Přibyslava Hoffmannová
Vypracovala: Mgr. Přibyslava Hoffmannová
© Pueblo, o. p. s. 2014

OBSAH

1	ROK V ČÍSLECH	4
2	SLOVO ŘEDITELE	4
3	PROFIL SPOLEČNOSTI	6
4	ORGÁNY SPOLEČNOSTI	7
4.1	Činnost statutárních orgánů v roce 2013	7
4.2	Správní rada a její složení v roce 2013	7
4.3	Dozorčí rada a její složení v roce 2013	8
4.4	Personální zajištění společnosti.....	8
5	ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY	9
5.1	Archeologické výzkumy v roce 2013	9
5.2	Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů	10
5.3	Subdodávky archeologických služeb v roce 2013.....	25
5.4	Zprávy o archeologické akci za rok 2013	25
6	VĚDA A VÝZKUM	26
6.1	Publikace odborných pracovníků	26
6.2	Účast na konferencích	27
6.3	Prezentace činnosti v médiích	28
7	VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ.....	28
8	HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI	29
8.1	Účetní uzávěrka	29

1 ROK V ČÍSLECH

Rok od založení společnosti	4.
Rok od prvního udělení archeologické licence	3.
Počet krajů s územní působností dle licence	2
Počet členů správní rady	3
Počet členů dozorčí rady	3
Počet oslovených investorů stavebních akcí	93
Počet podaných hlášení o záchranné arch. akci	168
Počet negativních akcí	129
Počet pozitivních akcí	39
Výnosy z hlavní činnosti	5 196 273,-Kč
Náklady na hlavní činnosti	5 245 372,-Kč

2 SLOVO ŘEDITELE

Rok 2013 byl čtvrtým rokem od vzniku společnosti¹, a současně třetím, kdy v celém jeho průběhu mohla kromě výchovy a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče vykonávat také další důležitou složku svého poslání, a to je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek. Během roku 2013 byl ustálen funkční tým odborníků a externích spolupracovníků, kteří zajišťují odbornou specializací kvalitu zpracovávaných archeologických dat a výstupů tak, že tato stabilita nás ujistila v oprávněnosti podání žádosti Ministerstvu kultury ČR o udělení povolení k provádění archeologických výzkumů pro další dva kraje, a to Plzeňský a Jihočeský. Tato žádost byla podána 6. 12. 2013 a další dva kraje byly zvoleny tak, aby z územního hlediska navazovaly na územní Středočeského kraje a Vysočina.

---

¹ Společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. vznikla dnem zápisu do obchodního rejstříku dne 1. 10. 2009. Společnost je založena na dobu neurčitou.

Postupně se také daří naplňovat badatelský záměr, výsledky archeologických výzkumů prezentovat na odborných konferencích a některé výstupy v odborné literatuře publikovat (nebo k publikaci připravit).

Ve snaze o naplnění cíle společnosti z hlediska záchrany archeologických památek jsme přistoupili k aktivnímu sledování vydávaných územních a stavebních rozhodnutí, aktivnímu dialogu s investory stavebních akcí, přičemž jsme takto v minulém roce na území obou krajů oslovili celkem 93 investorů a celkově jsme zajistili 168 archeologických akcí, což představuje meziroční nárůst o 25%.

Ohlédnutí za uplynulým pracovním rokem by mělo doplnit také nastínění dalších plánů, které bychom rádi zrealizovali v příštím roce. Již jsem zde zmínil podání žádosti o rozšíření licence k provádění archeologických výzkumů na kraje těsně přilehlé současnému působišti. Časová platnost povolení bude pravděpodobně korespondovat s pětiletou licencí udělenou pro kraje Středočeský a Vysočina. Tím se v příštím roce začne otevírat perspektiva působení na 48% území ČR na dobu čtyř let, tj. do roku 2017. Osobně toto blížící se období vnímám jako velmi důležité pro upevnění a stabilizaci pozice společnosti Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. jak v rámci české archeologie, tak v síti našich stálých investorů.

Na závěr bych rád poděkoval všem spolupracovníkům z řad jednotlivců či institucí a také statutárním orgánům, které se na úspěšném chodu výrazně podepsaly přátelsky udílenými radami a především kvalitně odvedenou prací.

Mgr. Pavel Hušták
ředitel společnosti

3 PROFIL SPOLEČNOSTI

Oprávněná organizace:	Pueblo – archeologická společnost, o. p. s.
Sídlo společnosti:	Podjavorinské 1601/8, 149 00 Praha 11 - Chodov
Identifikační číslo:	IČ: 289 66 465, DIČ: CZ 289 66 465

Společnost Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. na základě povolení MK k provádění archeologických výzkumů ze dne 31. 8. 2010 podle ustanovení § 21 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, prodlouženého usnesením ze dne 10. 9. 2012, zajišťuje kompletní archeologický servis, a to na území Středočeského kraje a kraje Vysočina. Posláním společnosti je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchova a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče. Mezi služby, které společnost poskytuje stavebníkům, patří konzultační a poradenská činnost v oblasti archeologie a památkové péče, kompletní zajištění a zpracování archeologických výzkumů, vyhodnocení stavebních projektů a územního plánování z hlediska dopadu na archeologické a kulturní dědictví (EIA).

Vědeckou složku činnosti zahrnuje vědeckovýzkumná činnost v oblasti archeologie a historie, provádění stavebně historických průzkumů na ohrožených lokalitách a historických objektech, správa a odborné zpracování movitých archeologických památek a jejich příprava pro předání do muzeí, konzervace a speciální analýzy archeologických nálezů.

Mezi popularizační aktivity patří výchova a vzdělávání v oblasti archeologie, historie a památkové péče, včetně pořádání výstav, přednášek, seminářů a kurzů pro školy a zájmové skupiny a popularizace archeologie pro laickou i odbornou veřejnost.

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. poskytuje také subdodávky terénních, dokumentačních a technických prací pro oprávněné archeologické organizace.

Společnost má oprávnění provádět archeologické výzkumy na území Středočeského kraje a Vysočina. Služby společnosti jsou oceněny ceníkem schváleným statutárními orgány.

4 ORGÁNY SPOLEČNOSTI

4.1 Činnost statutárních orgánů v roce 2013

Dozorčí a správní rada se na společném zasedání sešla v roce 2013 dvakrát. Schválené zápisy ze společných zasedání DR a SR jsou uloženy v sídle společnosti.

První společné zasedání členů dozorčí a správní rady společnosti se konalo dne 15. října 2013 na adrese Rezidence Dlouhá 17, Dlouhá 17, Praha 1. Jeho hlavním bodem bylo hospodaření společnosti za rok 2012 a schválení výroční zprávy za rok 2012. Dále ředitel informoval o postupu v souvislosti se snahou o prodloužení archeologické licence a oprávnění k provádění archeologické činnosti. Současně byli představeni kandidáti na nové členy DR a SR (Lubomír Novák, Petr Smrž) a proběhlo hlasování o předsedovi DR.

Ředitel společnosti informoval členy přítomných rad o záměru podání žádosti o udělení povolení k provádění archeologických výzkumů v kraji Plzeňském a Jihočeském, prezentoval výzkumy probíhající a proběhlé v roce 2013 a představil rozšířené webové stránky společnosti.

Druhé společné zasedání členů dozorčí a správní rady společnosti se konalo dne 17. prosince 2013 na adrese Pivovar U Medvídků, Na Perštýně 7, Praha 1, kde proběhlo schválení zápisu z předchozího zasedání a shrnutí činnosti společnosti v roce 2013. Ředitel informoval o podání žádosti MK ČR a nastínil vize pro rok 2014.

4.2 Správní rada a její složení v roce 2013

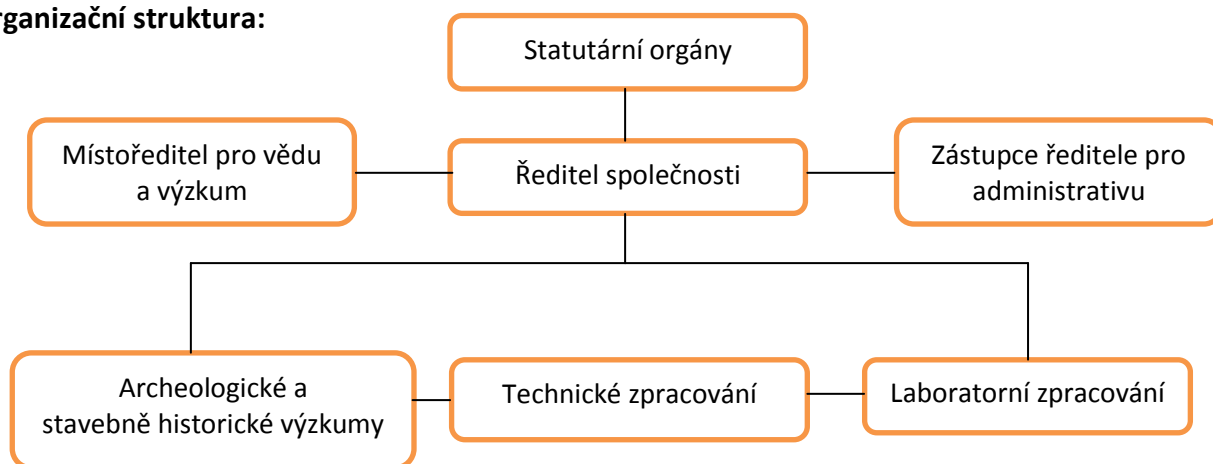
Mgr. David Daněček	předseda správní rady	den vzniku členství 2. 10. 2009 (funkční období dvouleté) znovuzvolení od 2. 10. 2011 (funkční období tříleté) ve funkci předsedy od 2. 10. 2012
Ing. Petr Smrž	člen správní rady	den vzniku členství 4. 10. 2013 (funkční období tříleté)
Mgr. Petr Mudra	člen správní rady	den vzniku členství 3. 10. 2012 (funkční období tříleté)

4.3 Dozorčí rada a její složení v roce 2013

Mgr. Ľubomír Novák	předseda dozorčí rady	den vzniku členství 2. 10. 2010 znovuzvolení od 4. 10. 2013 (funkční období tříleté)
Mgr. Tomáš Falc	člen dozorčí rady	den vzniku členství 2. 10. 2011 (funkční období tříleté)
Mgr. Michaela Černá	člen dozorčí rady	den vzniku členství 3. 10. 2012 (funkční období tříleté)

4.4 Personální zajištění společnosti

Organizační struktura:

Personální zajištění:

Ředitel společnosti:	Mgr. Pavel Hušták
Místoředitel pro vědu a výzkum:	PhDr. Miloslav Slabina
Zástupce ředitele pro administrativu:	Mgr. Přibyslava Hoffmannová
Archeol. a stavebně hist. výzkumy:	Mgr. Pavel Hušták(v obou krajích) Mgr. Ladislav Kaiser (kraj Vysočina)
Technické zpracování:	Bc. Hynek Švácha Mgr. Petr Mudra Mgr. Jan Bařinka
Laboratorní zpracování:	Hana Hrušková

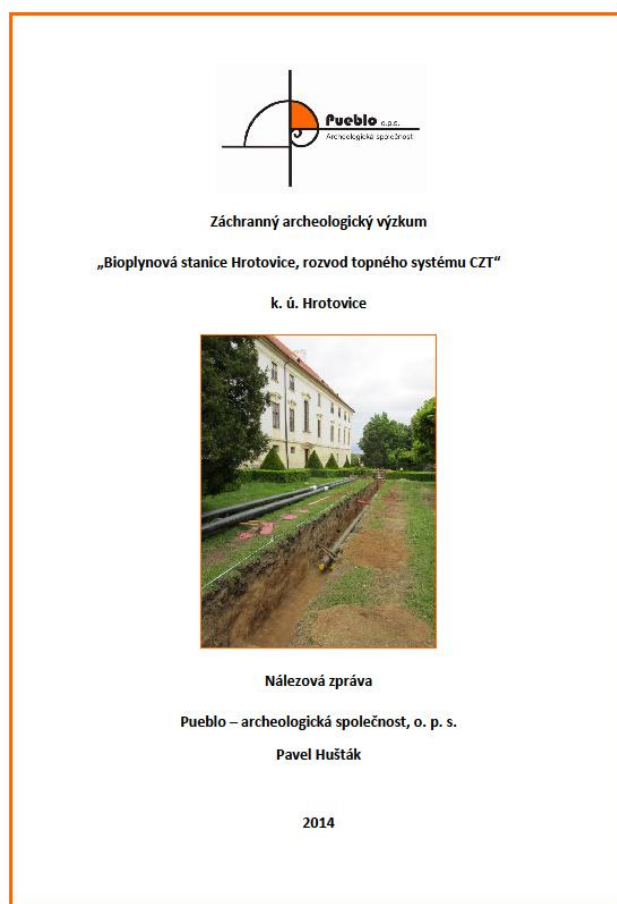
5 ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

5.1 Archeologické výzkumy v roce 2013

V loňském roce bylo uskutečněno 39 pozitivních archeologických akcí (výzkumů), z čehož 5 proběhlo na území Středočeského kraje, 34 provedla pobočka Jihlava. Stručný přehled vybraných pěti pozitivních akcí přináší následující odstavce.

V roce 2013 byl z hlediska zkoumané plochy nejrozsáhlejší terénní aktivitou výzkum v Dobrovici. Mezi další významné aktivity, jak z hlediska rozsahu, tak příjmů, patřily v minulém roce výzkumy prováděné při stavbách kanalizací a ČOV v obcích kraje Vysočina, konkrétně v Zubří, Borech, Polničce, Budči a ve Svatce a také dva rozsáhlé výzkumy prováděné v druhé polovině roku 2013 ve Velkém Meziříčí.

Všechny soubory archeologických nálezů byly zpracovány (event. konzervovány) laboratoří, bylo jim přiděleno evidenční číslo (nebo též i inventární číslo v souladu se standardy přebírajících muzeí) a byly též předány vybraným institucím. Všechny nálezové zprávy byly vyhotoveny v pětinásobném provedení (po jednom paré: Arch. ústav, instituce přejímající nálezový fond, investor stavby, autor a Pueblo, o. p. s.).

5.2 Přehled vybraných provedených záchranných archeologických výzkumů

Energetické využití lihovar. výpalků v Cukrovaru a lihovaru Dobrovice, NZ_2013_89
k.ú. Dobrovice, okres: MB, kraj: Středočeský
Kultura: doba bronzová (únětická kultura), eneolit (KNP)

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán záměrem investora, výstavbou bioplynové stanice. Plocha archeologického výzkumu se nacházela v bývalém okrese Mladá Boleslav na katastru města Dobrovice v nadmořské výšce 225 m n. m. Zkoumaná plocha je umístěna vedle stávajícího areálu Cukrovaru a lihovaru Dobrovice. Před výstavbou byl pozemek využíván jako mezideponie vytěžené zeminy ze sedimentačních nádrží.

Záchranný archeologický výzkum provedený společností Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. v roce 2013 zachytil torzo osídlení z klasické fáze únětické kultury ze starší doby bronzové a sídelní areál z období staršího eneolitu náležící do sířemské fáze kultury nálevkových pohárů, což kromě keramických nálezů potvrzuje i radiokarbonové datování C14 (3450 BC ± 55 BP).

Plocha výzkumu dokládá vývojový fenomén již neexistujících horizontů půdního typu a kulturního souvrství. Otisky konstrukcí a drobnějších sídlištních objektů ze staršího

Objekt s nálezem skeletu telete patřící do kultury KNP.

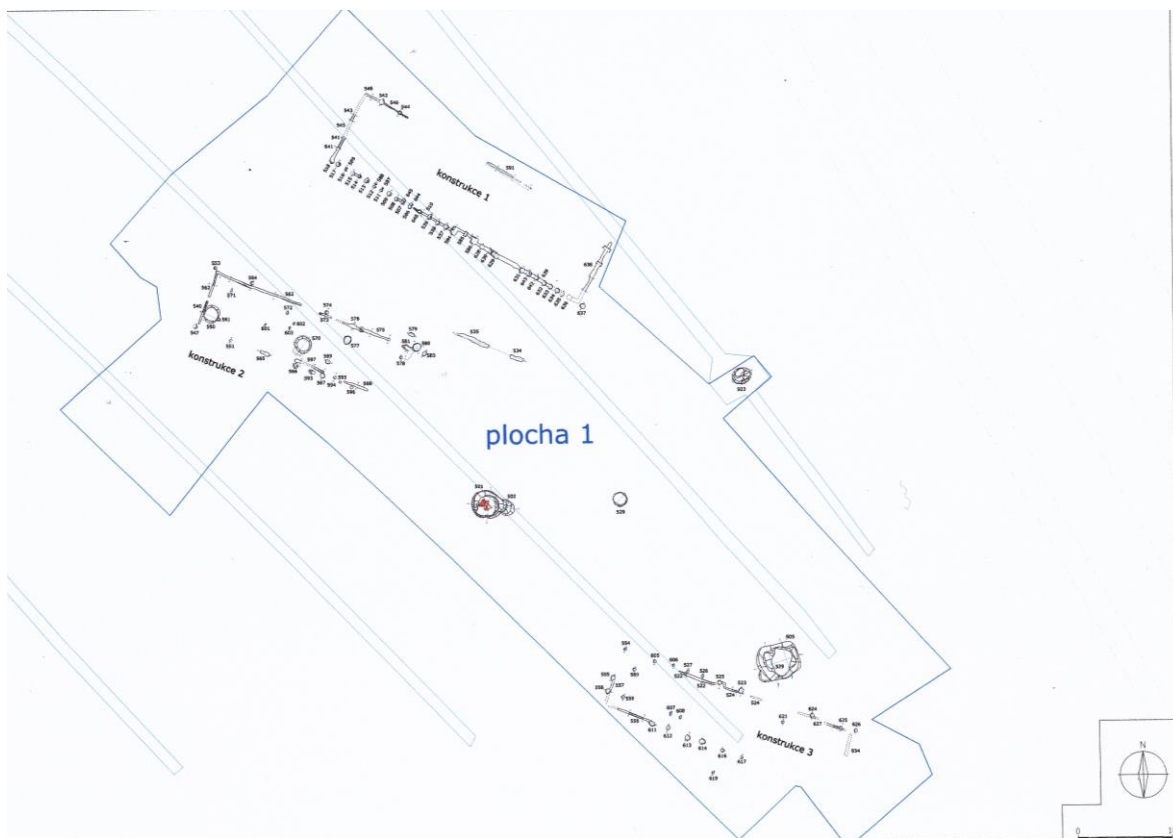
eneolitického období byly zahloubeny do sprašového podloží, sloupové jámy o průměru do 0,4 m se dochovaly až do hloubky 0,1 – 0,3 m. Pro statické zajištění konstrukce domů počítejme minimálně s výkopem 0,8 m hlubokým; archeologický výzkum tedy dokumentoval terén snížený

cca o 0,6 m od úrovně z období

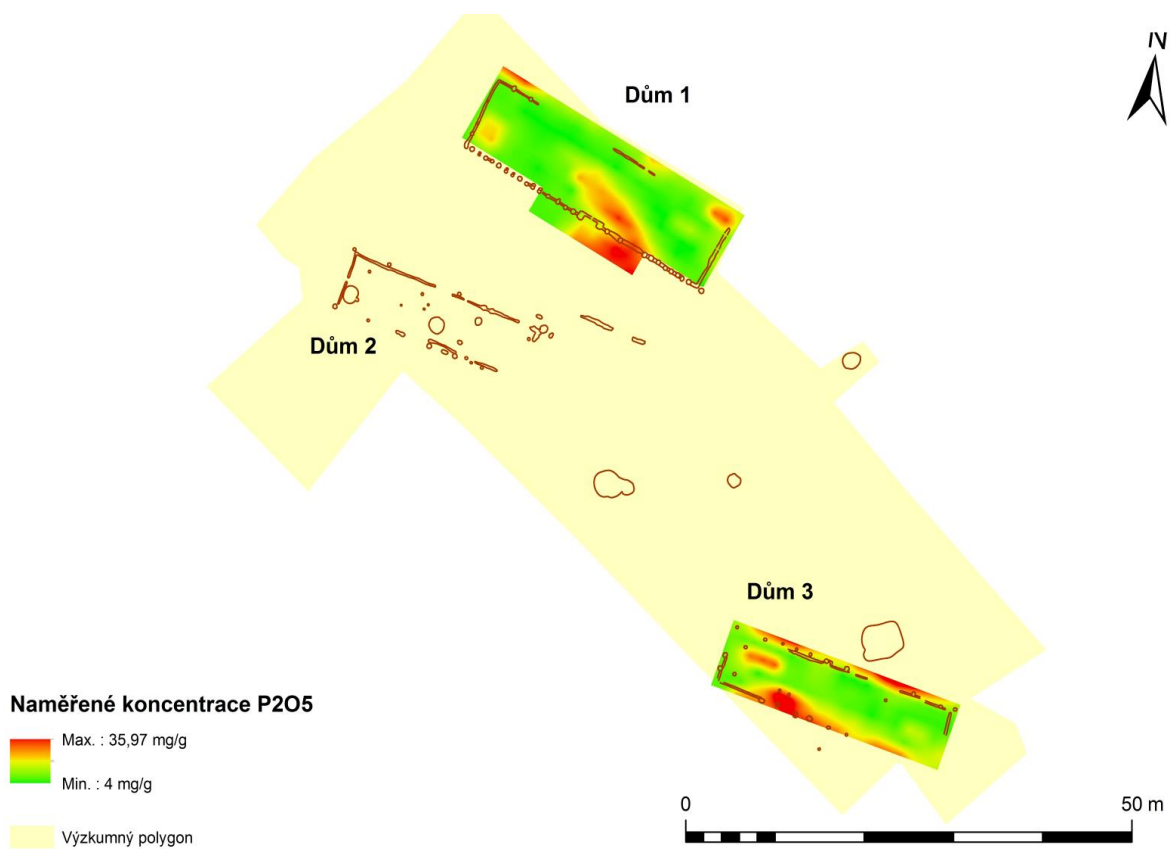
eneolitu. Tím, že otisky konstrukcí z období starší doby bronzové archeologický výzkum nezachytil, (z tohoto období se dochovaly pouze dvě zásobní jámy, které ve své době zřejmě představovaly nejhlubší zásahy do terénu), předpokládám nárůst kulturní vrstvy v časovém rozmezí mezi komponentou ze staršího eneolitu a starší dobou bronzovou min. o 0,5 m.

Archeologický výzkum odhalil reliktů tří konstrukcí tvořenými obvodovým žlabem a negativem otisku dřevěných nosných sloupů o celkové délce mezi 22 a 30 metry. Tyto nadzemní konstrukce mají shodný charakter, jedná se o jednolodní domy bez středové podpůrné konstrukce s rozložením zátěže střechy do obvodových stěn. Obvodové sloupy byly od sebe vzdáleny 0,5 - 1,5 m, zachovalý otisk žlabu po celé obvodové konstrukci zřejmě představuje doklad o vzájemném provázání kúlů hluboko pod úrovní tehdejšího terénu. Dalším typickým prvkem těchto tří konstrukcí je orientace domů ve směru SZ - JV. U dvou dlouhých domů byly rozpoznány vstupy v jejich střední části o šířce cca 1,5 m. Zajímavý fenomén odhalila fosfátová analýza provedená ve dvou konstrukcích. Tato analýza vykazuje shodné koncentrace fosfátů soustředěných v centrální partii jak V, tak Z křídla domu. Zřejmě se jedná o doklad aktivity (lidské činnosti) soustředěné kolem ohnišť, které se díky snížení úrovně tehdejšího terénu nedochovaly, ale lze je vzhledem k funkci domu předpokládat.

Nálezy dlouhých nadzemních domů z období eneolitu jsou poměrně vzácné, vzhledem ke značné délce konstrukcí je záchranné archeologické výzkumy zachytit pouze v torzu. Nalezené komponenty z období KNP, tak představují jeden z nejucelenějších dokladů sídelního areálu z období staršího eneolitu na našem území.

Celkový plán výzkumu, zdroj: NZ, Hušták 2014.

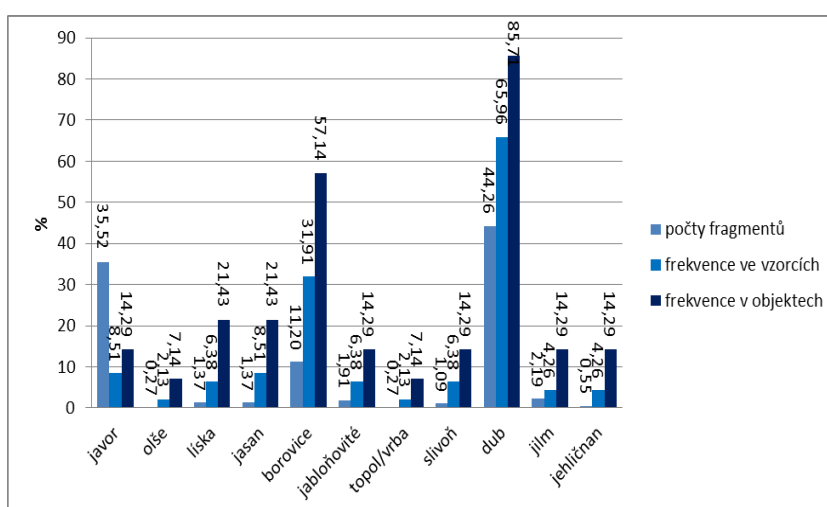
Spektrální interpretace výsledků fosfátové analýzy.

Dokreslení přírodního prostředí, umožnil analyzovaný soubor rostlinných zbytků a zejména reprezentativní soubor uhlíků datovaných do časného/starého eneolitu. Toto období spadá podle klasického biostratigrafického členění do období atlantiku. Jedná se o období holocenního klimatického optima (údajně o 3°C vyšší průměrné roční teploty, a humidita o 70-90% vyšší než v současnosti). Lesní společenstva na odlišné klimatické podmínky reagovala šířením smíšených doubrav s výrazným podílem stanovištně náročných listnáčů (javor, jasan, jilmy). Lesní společenstvo tohoto typu bylo prokázáno i provedenou analýzou. Dominantou lesního společenstva byl dub s příměsí javoru, jasanu a jilmu. Vyšší podíl borovice naznačuje kromě toho koexistenci kyselých doubrav či borů.

Ruční flotační plavení v terénu.

Výsledky analýzy uhlíků (n=366, 47 vzorků, a 14 objektů).

V nivě drobné vodoteče zásobující v minulosti sídliště vodou (bezejmenný přítok říčky Vlkavy zregulovaný v současnosti do podoby kanálu) lze předpokládat přítomnost olšin s jasanem či porostů vrb. Přítomnost člověka na trvalém sídlišti se ve zkoumaném souboru uhlíků projevuje přítomností světlomilných dřevin (líska, slivoň, jabloněvitě).

Makrozbytková analýza potvrdila znalost pěstování pšenice dvouzrnky (*Triticum dicoccon*) v časném/starším eneolitu a její prvořadý význam v ekonomice tohoto období (což odpovídá situaci i na jiných obdobně datovaných lokalitách). Plevelná vegetace indikuje rostlinná společenstva antropogenního bezlesí (rumiště, segetální společenstva, pastviny a ruderalizované trávníky).

Protipovodňová opatření města Velké Meziříčí, NZ_2013_121
k. ú. Velké Meziříčí, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, novověk

V roce 2013 proběhl záchranný archeologický výzkum při výstavbě protipovodňového opatření města Velkého Meziříčí zajištěný archeologickou společností Pueblo, o. p. s. Výzkum spočíval v dokumentaci 250 m vzniklého profilu zadních traktů historických městských parcel, které ohraničovala říčka Balinka.

Stavbaři při výkopech odhalili čtyři až pět metrů vysoké profily, které nabídlý unikátní řez historií města.

Celková situace, Velké Meziříčí, 2013.

Mezi jedinečné archeologické situace bezesporu patří i nález středověkého opevnění, takzvaného polského plotu. Konstrukce mohly být součástí lehkého hradebního opevnění, zároveň však sloužily i ke zpevnění břehů řeky. Nalezené dřevěné konstrukce byly pomocí dendrochronologie na rok přesně datovány, respektive byl datován pořez jednotlivých stromů. Ze získaných dat byla prokázána výstavba dřevěného ohrazení v letech 1464-65, další stavební úpravy jsou datovány k roku 1522.

Detail profilu se zachovalými relikty dřevěné konstrukce ve Velkém Meziříčí.

Zásadním přínosem absolutní datace je zpřesnění chronologického vývoje jednotlivých kontextů - vrstev obsahujících široké množství zejména keramického materiálu, dále pak skla, kachlů a jiných předmětů. Velkým překvapením byly nálezy dochovaných artefaktů z organických materiálů, např. kožené boty z 2. ½ 15 stol. Celkem archeologické nálezy zaplnily 40 banánových beden, jsou jich desítky tisíc. Očištění, konzervace, vyhodnocení nálezů a dokumentace potrvá cca rok, nicméně již dnes můžeme konstatovat, že převažují nálezy z 15. a 16. století.

Nálezové situace dřevěných konstrukcí tzv. polského plotu, datovaného na základě dendrochronologie do 2 ½ 15. stol.

Díky získaným nálezům si dokážeme utvořit představu o sociálním statutu jednotlivých majitelů městských domů, dále lze sledovat možný pohyb luxusního zboží. Mezi takové zboží lze bezesporu zařadit nález tzv. loštického poháru .

Koláž nálezů v horní části portrét měšťana z Velkého Meziříčí ze 16. stol., ve střední části kachel Zmrtvýchvstání Krista a kachel s vyobrazením Meluzíny, ve spodní části rytířský motiv kachle a zlomek okraje loštického poháru.

Další zajímavý soubor představují nálezy kachlů, které byly ve vrcholném středověku velmi bohatě zdobeny. Nacházíme zde široké spektrum náboženských, heraldických a jiných, blíže nespecifikovaných motivů. Nálezy takových unikátních souborů nám promlouvají v symbolické řeči napříč staletími a odrážejí tehdejší obraz ideového světa. K takovým nálezům z Velkého Meziříčí patří motiv „Zmrtvýchvstání Krista“, vyobrazení „Meluzíny “ a celá řada kachlů s rytířskou tematikou. Samostatnou kapitolou je nález kachle s portrétním vyobrazením jejich majitele, tehdy bezesporu významného měšťana. Jedná se tedy o nejstarší dochovaný portrét obyvatele Velkého Meziříčí.

Z další penzum informací přinesly analýzy ekofaktů (především uhlíků a makrozbytků). Rostlinné makrozbytky indikují vodou ovlivněnou ruderní situace při okraji vrcholně středověkého města, kde docházelo k extenzivnímu ukládání odpadu a fekálií. Přítomny jsou i sešlapávané a čerstvě stržené minerální substráty komunikací a veřejných ploch.

Přímo na místě či v nejbližším okolí docházelo ke zpracovávání dřeva s výrazným podílem jehličnanů, zejména smrku (to je na našem území poměrně netypické druhové složení). Podíl listnáčů ve dřevě a uhlících je překvapivě malý. Okolní lesy a plochy na přechodu lesa a bezlesí či keřové formace sloužily také jako zdroj sbíraných plodin (nápadná je zejména líska).

V nejbližším okolí řeky docházelo ke zpracovávání přadných rostlin - lnu i konopí. Máčení těchto rostlin bylo vytěšňováno z prostoru vrcholně středověkých sídlišť do míst, kde jejich zpracovávání neobtěžovalo zápachem (v některých vzorcích je i značné množství útržků a odřezků usní – což by mohlo indikovat i další „obtížné“ provozy – jirchářskou výrobu). Zkoumané místo vyhovovalo těmto provozům i dostatkem vody.

Na parcelách lze předpokládat aktivity spojené se zemědělstvím: čištění a skladování polních plodin (jak dokládají plevy polních plodin, zbytky zadiny i vyčištěného zrna) a chov dobytka (druhy luk a pastvin, nitrofilní rumištní druhy). Obilné plevy indikují převažující lokální produkci obilnin (plevele chudších půd). V odpadu zaznamenáváme zbytky po vaření piva (zrna spáleného ječného sladu, nažky chmele), přípravě dalších alkoholických nápojů (plody trnky snad indikují přípravu trnkového „vína“), přípravu a konzumaci potravin

(obilniny, luštěniny, ovocné druhy, koření) a léčivých drog. Unikátní je doklad pěstování léčivého ostropestřce mariánského. Některé pochutiny (mandle, fíky, možná réva či broskve) byly velmi pravděpodobně i dálkově importovány.

Velké Meziříčí, hrubé plavení vzorků v proudící vodě říčky Balinky určené zejména pro získávání drobných artefaktů přineslo i bohatý soubor větších rostlinných makrozbytků (pecek, skořápek apod.).

Rekonstrukce víceúčelového sálu JUPITERclubu ve Velkém Meziříčí, NZ_2013_143
k. ú. Velké Meziříčí, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, novověk

Zjišťovací archeologický výzkum v intravilánu Velkého Meziříčí byl vyvolán záměrem investora provést, vzhledem k nevyhovujícím podmínkám, demolici stávajícího sálu v místě budovy na parcele 255, č. pop. 17 a vystavět nový víceúčelový sál. Přestavba je spojena s částečnou rekonstrukcí dané budovy s fasádou do historického náměstí. Výzkum byl prováděn formou sondáže na stavbou dotčené ploše v listopadu roku 2013. Na základě níže uvedených nálezových situací byl v zimních měsících 2013 proveden záchranný archeologický výzkum.

Foto záchranného výzkumu v prosinci 2013.

Sondou S1 bylo zachyceno původní říční dno tvořené písčitým jílem, který překrýval jíl. Dále byly dokumentovány sedimentární uloženiny, z nichž vrstvy organogenního charakteru. Vrstvy obsahovaly redukční keramiku typickou pro 14. – 15. století. Výzkum dále doložil dvě fáze dřevěného plotu z kůlů. V první fázi byl plot postaven z konstrukčně menších kůlů o průměru do 15 cm. Ve druhé fázi došlo k předsazení nové dřevěné konstrukce plotu s kůly o průměru do 21 cm cca o 1 m blíže k řece. Ploty byly stavěny z důvodu zpevnění břehu vodoteče proti častým sedimentárním náplavám. Částečně mohly plotové konstrukce ve spojení s řekou plnit i obrannou funkci. V neposlední řadě byla doložena cihlová kanalizační stoka orientovaná ve směru severozápad jihovýchod.

Sondou S2 bylo dokumentováno středověké kulturní souvrství. Především byla doložena přítomnost do podloží zahloubené odpadní jímky 502 vyplněné humózními organogenními vrstvami. V nejstarším horizontu bylo doloženo střídání jílových odpadních

vrstev organogenního charakteru se zpevňující hygienickou vrstvou s keramikou datovanou do 14. až 15. století. Povrch byl zpevňován lokální vrstvou štětu, který následně překrývala druhá dlažební vrstva. Sonda také zachytila základové zdivo domu a v pořadí třetí úpravu

povrchu terénu dlažbou, která byla narušena liniovým výkopem pro kanalizaci.

Sondou S3 bylo v nejstarším horizontu opět doloženo středověké kulturní souvrství charakterizované do podloží zahloubeným objektem 509 vyplněným organogenními vrstvami. Následně se ukládala hygienická vrstva písku překrytá humózní odpadní vrstvou, na kterou nasedala lokální hygienická vrstva jílu s keramikou charakteristickou pro 14. až 15. století. Výrazným poznatkem je dokumentování průběhu mohutné kamenné zdi 700.

Nález jámky (dle analýz záchod).

Zed' 700 byla narušena výkopem (507) pro základové zdivo domu (704). Také v sondě S3 byla zachycena kanalizační stoka.

Zjišťovací archeologický výzkum zachytil přítomnost nemovitých archeologických situací v každé ze tří dokumentovaných sond. Nejstarší nálezy keramiky bylo možné bezpečně datovat do 14 až 15. století. Dále byly dokumentovány historické dlažby a odpadní vrstvy organogenního charakteru podávající informaci o hygienických podmínkách a zacházení s odpady na veřejném prostranství v období středověku. Ve dvou případech byly dokumentovány dřevěné prvky plotové konstrukce a jeden soliterní dřevěný kůl v S2.

Následující záchranný archeologický výzkum zjistil pokračování tzv. polského plotu a zajistil množství vzorků pro archeobotanické vyhodnocení.

Nález tzv. polského plotu.

Dále byla zkoumána geneze ukládání zemin. Vzhledem k termínu výzkumu (prosinec 2013) je výzkum vč. vyhodnocení analýz ve fázi zpracování.

Fotogram náleзовé situace v centrálním prostoru plochy dvora.

Polnička, kanalizace a ČOV, NZ_2013_6
k. ú. Polnička, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: vrcholný středověk, novověk

Prostor archeologického výzkumu se nacházel v katastrálním území Polnička, okres Žďár nad Sázavou, kraji Vysočina. Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán záměrem investora vybudovat kanalizaci a ČOV v obci Polnička.

Obec Polnička byla založena někdy před rokem 1293 žďárským klášteřem. Polnička patřila mezi nejstarší střediska železářské výroby na Vysočině. Stály zde i mlýny a pila. Všechny provozy poháněla voda z kaskády rybníků Velké Dářko, Železny, Stříbrný, Hamerský a Nový Hamr. Hamr je doložen už v polovině 14. století, později zde byl i cínhamr pro výrobu tyčového železa. Od roku 1653 zde stály dvě vysoké pece, ke kterým patřila kuplovna, puchýř a hospodářské budovy. K vytápění se používala rašelina, která se těžila v blízkém okolí. Od roku 1838 vyráběly zdejší válcovny (walzwerk) koleje pro státy střední Evropy.

V Polničce stála i tvrz, o níž jsou první písemné zmínky z roku 1616. V roce 1647 byl švédskými vojsky vydrancován Žďár nad Sázavou společně s okolím. Za škody, které město utrpělo, bylo odškodněno darováním tvrze v Polničce, která byla zabavena současnému majiteli, Vavřinci Vysockému. Žďárští měšťané darovanou tvrz věnovali bývalému hejtmanu žďárského kláštera Augustinu Lejskému z Rosenpachu z vděčnosti za jeho finanční pomoc a jazykové schopnosti, které využil při jednání s cizími vojsky. V současné době je již tvrz zbořená a na jejím místě stojí dům č. p. 7.

Kresebná podoba tvrze, autor: Občan obce Polnička.

Pro vzorkování archeologických situací bylo v předstihu před stavbou kanalizace vytýčeno 7 sond o rozměrech 1,5 x 1,5 m v ose průběhu plánované kanalizace. Později byla v průběhu výstavby kanalizace zdokumentovaná pozitivní archeologická situace ve výkopu 1 na řezu 28 v délce 2,5 m. Bylo zvoleno pravidelné rozmístění sond se zahuštěním v prostoru kolem bývalé tvrze.

inv. č. JiA 12/13/363

Reliéf na kachel rytíře nalezený ve výkopu č. 1.

Nejhodnotnější nálezy (kachlů) pocházejí z výkopu č. 1. Jedná se o větší část ČVS (čelní vyhřívací stěna) na které je zobrazen motiv rytíře na koni, který se účastní turnaje. Turnajovou tematikou na kachlích se v našem prostředí objevuje již ve 14. století. Během druhé poloviny 15. století stoupá obliba této „kratochvíle“ a společně s tímto trendem dochází k častějšímu používání turnajových motivů na kamnech, a to nejen ve šlechtickém, ale i v měšťanském prostředí. Do našich zemí se postupně

navracel rytířský ideál, který byl během husitských válek značně utlumen. Po odeznění českouherských válek našla domácí šlechta v turnajích značné zalíbení. Nejstarším a zároveň unikátním nálezem tohoto druhu je dvojice kachlů z hradu Kyšperk, jejichž zadavatelem byl pražský biskup Jan IV. z Dražic v rozmezí let 1335 – 1343. Vyobrazení na kachlech vypovídá o královském původu obou zobrazených soupeřů, Přemysla Otakara II. a Rudolfa Hasburského. Další kachle s tematikou rytířských soubojů jsou doloženy z více brněnských lokalit. Dosud známých exemplářů kachlů celé turnajové série je poměrně málo. Jejich zpracování i povrchová úprava úzce závisí na sociálním prostředí, ze kterého pocházejí. Zeleně a žlutě glazované kachle, které mají často prořezávanou ČVS, pocházejí z Brna a dále z hradů Lipnice, Lichnice a pravděpodobně i Landštejna.

Výzkum doložil intenzivní využití prostoru kolem zaniklé tvrze již od 15. století až po současnost (což nám dokládá existenci šlechtického sídla o 100 let hlouběji do minulosti, oproti dochovaným písemným záznamům). Nálezy strusky z ostatních sond potvrzují z písemných pramenů známou intenzivní výrobu železa v obci, která se ve formě odpadu dostávala do navážek v souvislosti s úpravou terénů v novověku a moderní době.

Jimramov, kanalizace a ČOV, NZ_2012_10
k. ú. Jimramov, okres: Žďár nad Sázavou, kraj: Vysočina
Kultura: časný novověk

Plocha archeologického výzkumu se nachází v bývalém okrese Žďár nad Sázavou, v katastru obce Jimramov. Záchranný archeologický výzkum „Kanalizace a ČOV aglomerace Jimramov“ byl vyvolán záměrem investora vystavět novou kanalizaci v Městysu Jimramov. Výzkum byl prováděn formou dohledu a předstihového výzkumu na stavbu dotčených liniových výkopech v letech 2012 a 2013.

Nejzajímavější nálezy pocházejí ze sondy č. 3 o rozměru cca 3 m x 3 m, jež se nacházela v zadním traktu parcely č. p. 39, dnes úřadu Městysu Jimramov. Sonda byla dokumentována na úroveň štěrkového písku. Výkop byl proveden pomocí strojové mechanizace. Za archeologicky nejzajímavější považujeme nález studny, reprezentovaný konstrukcí č. 701. Výplň studny tvořila béžovo-hnědá štěrkovitá hlína č. 122, která obsahovala množství nálezů z 2 ½ 16. Století. Profil studny byl odkryt cca 2 m od současného

povrchu, ve spodní části sondy v této hloubce prosakovala spodní voda, což značně komplikovalo dokumentační práce.

Odkryté archeologické situace v zadním traktu parcely č. p. 39, dnes úřadu Městyse Jimramov vypovídají o užití této parcely jako hospodářského zázemí měšťanského domu nejpozději od 2. ½ 16. století, což je i zánikový horizont odkryté studny při stavebních pracích. Z tohoto důvodů jsem se zaměřil na bližší materiální rozbor nálezového celku, respektive keramického materiálu z tohoto souboru, který lze rozdělit do 3 okruhů: užitná keramika, kachle a luxusní keramika.

Původní výrobní materiál středověkého nádobí představuje hlína s vysokým podílem ostřiva. Od 2 ½ 15. stol. se užitý materiál mění na jemnozrnný z plavené hlíny bez viditelných příměsí. Tento materiál nacházíme u většiny zakuřovaného a glazovaného nádobí, které se vyskytuje v Jimramovském nálezovém celku. Tento celek tvoří nálezy hrnců, talířů, misky-pernice, džbány a pánve. V tomto souboru již převažuje glazovaná keramika, avšak je poměrně častý i výskyt zakuřované keramiky. Typickým příkladem mladší fáze zakuřované keramiky (od konce 15. století) je leštění, které přetrvává až do 17. stol. U této fáze se naopak nevyskytuje radélkování, které je velmi častým výzdobným prvkem ve 2 ½ 15. století a úplně mizí začátkem 16. století. V souboru z Jimramova se s tímto výzdobným prvkem též již nesetkáváme.

Nálezy kachlů dosvědčují vyspělejší druh obytného prostoru s místností bez kouře – tzv. světnici. U nálezů z Jimramova se převažují s geometricko-rostlinná motivika, které jsou charakteristické v závěru 16. stol.

Z nálezového celku z Jimramova pochází nález majoliky. Jedná se o talíř, politý neprůhlednou cínčitou glazurou, na stepu je patrná výzdoba, kde bylo užito fialové, zelené vysoko-žaré barvy. Tento nález se plně časově shoduje s ostatními nálezovými okruhy datovaných do 2 ½ 16. stol.

Archeologický výzkum v roce 2012 - 2013 byl třetí, který dokumentoval archeologické situace v k. ú. Jimramov. Záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou kanalizace celkem eviduje 1143 artefaktů pocházejících z časového rozmezí 14. stol. – 19. stol. Odkryté archeologické situace v prostoru ul. Žabárna prokázaly trvalé osídlení v této části sídelní aglomerace městyse Jimramov od konce 18. stol. Výzkum v SZ části městyse dokumentoval doklady intenzivního osídlení tohoto prostoru nejpozději od 14. století. Odkryté archeologické situace v zadním traktu parcely č. p. 39, dnes úřadu Městyse Jimramov, odhalily nálezový soubor ve výplni studny č. 701 s významným keramickým depotem datovaným do 2 ½ 16. století.

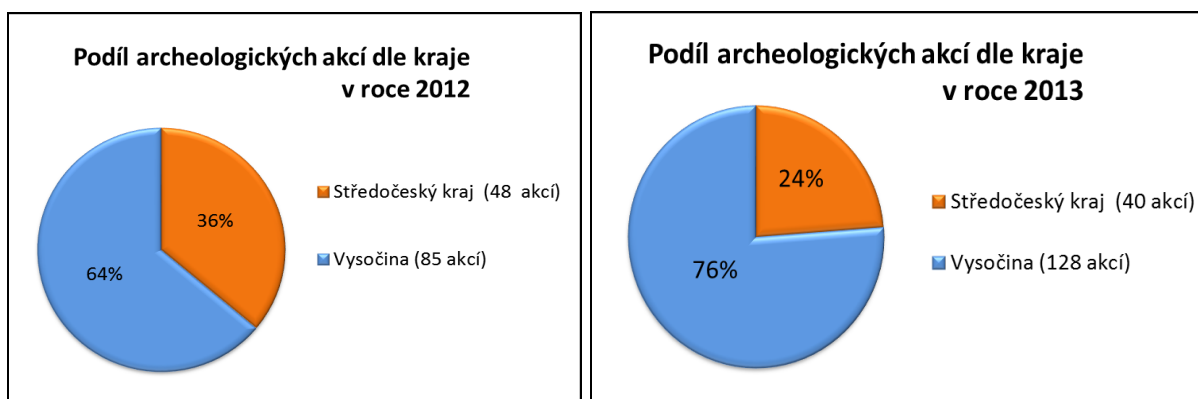
5.3 Subdodávky archeologických služeb v roce 2013

Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. poskytuje také subdodávky terénních, dokumentačních a technických prací pro jiné oprávněné archeologické organizace. V kraji Vysočina je touto institucí Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o., v Královéhradeckém kraji pak Regionální muzeum a galerie v Jičíně.

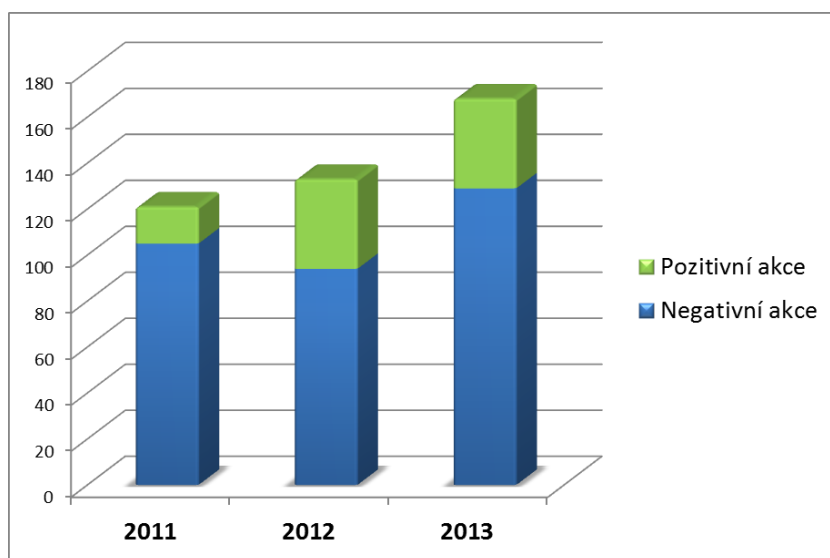
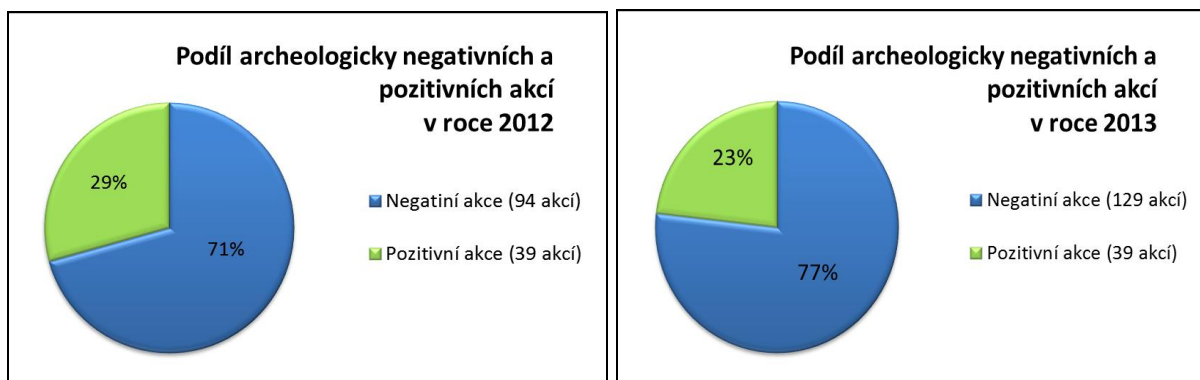
5.4 Zprávy o archeologické akci za rok 2013

K předání „Zpráv o archeologické akci“ za rok 2013 z území Středočeského kraje dle Dohody a rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů uzavřené mezi AV ČR a společností Pueblo – archeologická společnost, o. p. s. došlo 26. 3. 2014. Předmětem předání bylo 40 zpráv o arch. akci, přejímajícím Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., IČO 679 859 12. Z téhož titulu došlo 27. 3. 2014 k předání 128 „Zpráv o archeologické akci“ za rok 2013 i z území kraje Vysočina, přejímajícím byl Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., IČO 680 817 58.

Zde se nabízí porovnání četnosti akcí a jejich zastoupení v průběhu dvou uplynulých let; porovnáme-li zastoupení akcí dle kraje, vidíme nárůst činnosti na Vysočině a porovnáme-li počty provedených akcí ve vymezeném dvouletém období, můžeme konstatovat nárůst v počtu o cca 25%.

Procentuální zastoupení pozitivních archeologických akcí na všech uskutečněných zachycují následující grafy:

Vývoj podílu negativních a pozitivních akcí ve sledovaném období (od udělení oprávnění k provádění archeologických výzkumů)

6 VĚDA A VÝZKUM

6.1 Publikace odborných pracovníků

- HUŠTÁK, Pavel. Záchranné archeologické výzkumy spol. Pueblo- archeologická spol., o. p. s. v okr. Benešov v roce 2012 In: *Výzkumy v Čechách*². Praha: Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.

² Výzkumy v Čechách - odborný časopis (původně Bulletin Záchranného Oddělení, odtud zkratka BZO), vydávaný Archeologickým ústavem AV ČR, který zahrnuje krátké informace o archeologických výzkumech a nálezích na území Čech, vychází od roku 1963.

- HUŠTÁK, Pavel. : III. etapa výzkumu laténského sídliště na k.ú. Jinočany. In: *Výzkumy v Čechách*. Praha: Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.
- Fiala, J. – Pavelka, J. – Kříž, J. – Hložek, M – Hušták, P. 2013: Changes in the internal structure of bronze and iron over time at ambient temperature. In: *Advances in Materials*, 2 (4): p. 53–58.
- Kaiser, L. a kol. 2013: Mladolengyelské osídlení ve Lhánicích na jihozápadní Moravě, Otázky neolitu a eneolitu našich krajín, sborník z 32. medzinárodnej konferencie 2013, Nitra.

6.2 Účast na konferencích

- **Otázky neolitu a eneolitu našich krajín, 32. medzinárodnej konferencie**, Rimavská Sobota, 23. – 26. 9. 2013. Kaiser, L. a kol. 2013: **Mladolengyelské osídlení ve Lhánicích na jihozápadní Moravě**.
- **Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2013**, Praha, 16. – 17. 4. 2013, zde přednesen příspěvek: P. Hušták: **Záchranné archeologické výzkumy spol. Pueblo-archeologická spol., o. p. s. v okr. Benešov v roce 2012 a III. etapa výzkumu laténského sídliště na k. ú. Jinočany**.
- **Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku v roce 2012**, Brno, 24. - 25. 4. 2013. (P. Hušták a L. Kaiser)
- **Doba laténská v Čechách, na Moravě a na Slovensku, 14. mezinárodní konference KELTOVÉ 2013**, Buchlovice, 14. – 17. 5. 2013. (P. Hušták)
- **Rekonstrukce a experiment v archeologii**, Deštné v Orlických horách 15. - 17. 11. 2013. (P. Hušták)
- **45. konference archeologie středověku, Zdroje a zpracování surovin v archeologii středověku**, Kutná Hora, 16. - 19. 9. 2013. (P. Hušták)
- **Stříbrná Jihlava. Konference k dějinám starého hornictví a hutnictví**, Muzeum Vysočiny Jihlava, 10. – 12. 10. 2013. (P. Hušták a L. Kaiser)
- **Užívané metody konzervace movitých archeologických nálezů z kovových a organických materiálů**, Olomouc – Sekce archeologie Katedry historie FF UP Olomouc, 7.-8. 11. 2013. (H. Hrušková)

6.3 Prezentace činnosti v médiích

- Až do příští středy budou staveniště Jupiter klubu zkoumat archeologové. *in: Noviny VM.cz.* Dostupné také z: <http://www.novinyvm.cz/6119-az-do-pristi-stredy-budou-staveniste-jupiter-clubu-zkoumat-archeologove.html>
- Příští dva týdny se na stavbě Jupiter klubu usídli archeologové. *in: Noviny VM.cz.* Dostupné také z: <http://www.novinyvm.cz/6107-pristi-dva-tydny-se-na-stavbe-jupiter-clubu-usidli-archeologove.html>
- Protipovodňovým stavbám předcházet výzkum archeologů. *in: Zpravodaj o vodě.* 4/2013, Brno: Povodí Moravy, ISSN 1803-666X, str. 16-17.
- Archeologové zkoumají unikátní řez historií města. *in: Velkomeziříčsko.* Velké Meziříčí, Ročník XXIV, č. 35, s. 1., 9. 10. 2013.
- Archeologické nálezy jsou i v Jupiterclubu. *in: Velkomeziříčsko.* Velké Meziříčí, Ročník XXIV, č. 41, s. 4., 20. 11. 2013.
- Archeologové v Jupiterclubu končí. *in: Velkomeziříčsko.* Velké Meziříčí, Ročník XXIV, č. 45, s. 3., 18. 12. 2013.
- Objev století. Nalezen hrob z doby bronzové. *in: Třebíčský deník.* Třebíč: Ročník XI, č. 108, ISSN 1802-095X, s. 1 a 3., 10. 5. 2013.
- Archeologové objevili unikátní žárový hrob. *in: Horácké noviny.* Třebíč: Ročník XXIV, č. 37, s. 1., 10. 5. 2013.

7 VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ

V budoucnosti bychom rádi rozšířili náš tým tak, abychom mohli realizovat výchovné a výukové programy pro základní i střední školy, zde s možným přesahem k realizaci povinné školní praxe v naší společnosti. Rovněž bychom rádi navázali spolupráci s fakultami archeologie a nabídli studentům VŠ zajištění povinné archeologické praxe i témata pro jejich závěrečné práce.

Další plánovanou aktivitou jsou edukativní výlety jak pro výše uvedenou cílovou skupinu, tak pro širší veřejnost nebo exkurze pořádané na lokalitách během provádění záchranného archeologického výzkumu.

8 HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI

8.1 Účetní uzávěrka

Příloha k přiznání DPPPO za rok 2013

PUEBLO-archeologická společnost, o.p.s.

IČO 28966465

Sídlo: Podjavorinské 1601/8,149 00 Praha 4

Datum vzniku: 24. 7. 2009

Činnost: obecně prospěšná společnost zaměřená na ochranu, záchranu, dokumentaci a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek a výchovu a vzdělávání v oblasti archeologie a památkové péče.

Majetkový vklad zakladatele: Kč 1.000,--

Zakladatel společnosti: Mgr. Pavel Hušták

Dnem účetní uzávěrky je 31. 12. 2013

Náklady na hlavní činnost za rok 2013:

CELKEM: Kč 5.245.372,--

Výnosy z hlavní činnosti za rok 2013: vč. úroků z B.Ú.

CELKEM: Kč 5.196.273,--

Hospodářský výsledek před zdaněním: **ztráta Kč -49.099,--**

Daň z příjmů: 0

Společnost nevlastní žádný hmotný odepisovaný či neodepisovaný majetek, jednatel o.p.s. Mgr. Hušták vložil bezplatně své dvě osobní auta do majetku o.p.s., dále jsou veškeré informace o finančních prostředcích, závazcích a pohledávkách v zápisu o provedené inventarizaci k 31. 12. 2013.

Společnost se zabývá činností uvedenou v předmětu činnosti, pro kterou byla založena, tudíž nebyla založena za účelem podnikání.

V Praze 31. ledna 2013

Mgr. Pavel HUŠTÁK